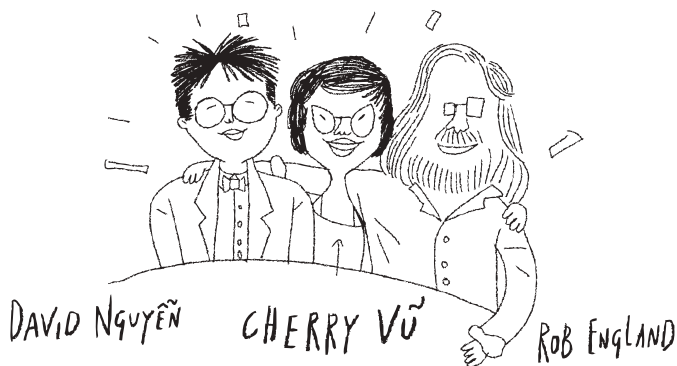

CON MÌNH CHẴNG LẼ LẠI "VÚT"?

NHÀ XUẤT BẢN
THẾ GIỚI

MỤC LỤC

Lời tựa từ Rob England | 14

PHẦN 1

NHÌN CÂY SỬA ĐẤT, NHÌN CON SỬA MÌNH

“Nhìn cây sửa đất, nhìn con sửa mình” | 18

Thế nào là nuôi dạy con thành công? | 21

Bạn có đang suy nghĩ đúng trong cách dạy con? | 24

“A, con đường tốt nhất cho con tôi đây rồi!” | 27

Bạn đang tạo ra những đứa con như thế nào? | 32

Cha mẹ phải giành được tình yêu và sự tôn trọng từ con cái | 45

Hãy đồng hành cùng con, đừng dắt tay | 51

Không kỷ luật, không trừng phạt,

không đánh đòn có khó không? | 61

Làm thế nào để không “nổi điên” với con? | 81

Làm thế nào để thấy khó khăn, gian nan mà không bỏ cuộc? | 90

PHẦN 2

DẠY CON CÓ ĐỘNG LỰC VÀ THÓI QUEN HỌC

Nếu muốn có nhiều hoa, con phải trồng thật nhiều cây | 96

Kiến thức là tài sản duy nhất thuộc về con | 98

Dạy con động lực và thói quen học	103
Đừng dạy con ghi nhớ, hãy dạy con tư duy	114
Muốn con phát triển tốt, hãy để con tự quản	119
Cần thay đổi tư duy “con ngoan, trò giỏi” hiện nay	123
Đừng lấy mất tuổi thơ của con	134
Để đồng hành cùng con, cần chữa căn bệnh nói dài	140
Cần dạy học sinh kỹ thuật công nghệ để chuẩn bị cho sự trưởng thành	143
Một ngày bình thường ở trường học New Zealand	146

PHẦN 3

RÈN CON THÁI ĐỘ SỐNG ĐÚNG

Về hạnh phúc	151
Điều quan trọng không phải con làm gì và làm như thế nào mà là tại sao?	155
Hãy yêu bản thân	159
Không ai tuyệt vời như họ tỏ ra cả	161
Hãy nói với con tiền bạc quan trọng	164
Hãy nói rằng con có thể làm mọi điều con muốn	167
Xây dựng tính kỷ luật trong gia đình	174
Hãy cho con cơ hội thất bại, đừng bao bọc và chịu trách nhiệm thay con	180
Đừng dạy con gái ngoan, hãy dạy con kiên cường	189
Nói với con thế nào khi bạn muốn ly hôn?	199
Làm thế nào để con có lòng trắc ẩn?	204
Sự hài hước cứu rỗi gia đình	207

Để không phải nói “giả như”: hãy tận hưởng
từng giây phút bên con khi còn có thể | 215

PHẦN 4

CÁC VẤN ĐỀ CỦA TUỔI VỊ THÀNH NIÊN

Con sẽ ổn thôi | 221

Thế giới không công bằng | 224

Với trẻ vị thành niên, hãy dùng phương pháp dạy
mà không dạy | 228

Các cậu bé tuổi teen nên được nghe ba điều này
thường xuyên | 230

Mỗi cậu bé tốt xứng đáng có
những người đàn ông tốt ở bên | 234

Không phán xét các mối quan hệ của con | 245

Nếu con bạn đồng tính, lưỡng tính? | 249

Ứng xử thế nào với những vấn đề nhạy cảm khi con yêu? | 255

Sex có gì sai mà cấm cản? | 257

Chúng tôi đã giúp con “nghiện game” như thế nào? | 270

Mạng xã hội | 276

Dành cho những ai hay phàn nàn rằng
con sống luộm thuộm | 278

PHẦN 5

ĐỂ CON TRƯỞNG THÀNH, CHA MẸ CẦN DỪNG CẢM

Đừng quá lo lắng, con rồi sẽ ổn thôi! | 282

Đừng bảo vệ con khỏi thất bại, hãy để trẻ trau dồi
khả năng phục hồi sau thất bại | 285

Eddy đã lớn lên như thế nào hay câu chuyện
buông tay để con lớn | **290**

Dũng cảm nhìn con thất bại | **294**

Đừng trải thảm nhung dưới chân con | **300**

Bài học về hướng nghiệp cho con | **303**

LỜI KẾT

Trẻ em học qua những gì chúng sống | **307**

Phụ lục | **310**

DAVID NGUYỄN

* MỘT CÂY VIẾT TUYỆT VỜI
VỚI NHIỀU BÀI VIẾT ĐƯỢC XUẤT BẢN

* SẴN LẤY BẰNG ĐẠI HỌC VỀ
TÂM LÝ VÀ THƯƠNG MẠI

* CHỦ THƯƠNG HIỆU THỜI
TRANG HYPE MEETS VINTAGE

ROB ENGLAND

* CHUYÊN GIA QUỐC TẾ, NHÀ LÃNH
ĐẠO TƯ TƯỞNG TRONG LĨNH VỰC QUẢN
LÍ TIỀN TIẾN

* CHỊU NHIỀU ẢNH HƯỞNG
LUA VĂN HÓA KIWI

* TRƯỚC CUỘC HÔN NHÂN VỚI
CHERRY, LÀ MỘT ÔNG BỐ ĐƠN THÂN

CHERRY VŨ

* TIẾN SĨ CHUYÊN NGÀNH QUẢN LÝ CÔNG,
ĐẠI HỌC VICTORIA, WELLINGTON, NEW ZEALAND

* LÀ MẸ CỦA EDDY VÀ DAVID

LỜI GIỚI THIỆU

Khi Rob gặp Cherry và hai con trai của cô, Eddy và David, họ từng có nhiều xung đột trong quan điểm nuôi dạy con cái. Dù xét theo tiêu chuẩn Việt Nam, Cherry là người có tư tưởng phóng khoáng và luôn khuyến khích tư duy độc lập, nhưng ở cô vẫn mang nét gì đó của một “mẹ hổ” châu Á. Còn Rob là người chịu ảnh hưởng nhiều bởi văn hóa Kiwi và các cây viết về nuôi dạy con như Steve Biddulph và Celia Lashlie. Trong những năm tháng thú vị bên nhau, mọi thành viên trong gia đình đều ảnh hưởng lẫn nhau, trong khi các chàng trai ngày càng bị ảnh hưởng bởi bạn bè cùng trang lứa và xã hội thì Rob và Cherry cũng thay đổi cùng nhau mỗi ngày...

Rob và Cherry không bao giờ tự nhận rằng họ là những chuyên gia về gia đình hay bất kỳ lĩnh vực nào liên quan đến gia đình. Họ cũng không phải là nhà tâm lý chuyên về trẻ em hay nhà tư vấn hôn nhân. Họ cũng từng mắc sai lầm và học hỏi từ chúng. Nhưng là những chuyên gia tư vấn và đào tạo về quản lý lĩnh vực hoạt động trên toàn cầu, họ nhận thấy những tư duy và cách thức quản lý lĩnh vực vốn được áp dụng thành công và mang lại hiệu quả cao cho nhiều doanh nghiệp và tổ chức trên thế giới cũng rất hiệu quả khi áp dụng trong gia đình.

Sau khi cùng bạn mình là PGS. TS Nguyễn Thị Phương Hoa lập ra nhóm Facebook mang tên *Đồng hành cùng con tuổi dậy thì* (hiện có gần 30 ngàn thành viên), chứng kiến nhiều bậc cha mẹ gặp khó khăn trong hành trình nuôi dạy con, nhất là khi con bước vào giai đoạn tuổi dậy thì, TS Cherry Vũ đã tập hợp những bài viết của Rob, David và của mình để tạo ra cuốn sách này.

Bạn đang cầm trên tay cuốn sách được viết bởi hai nhà lãnh đạo tư tưởng về quản lý linh hoạt, cuốn sách dành cho tất cả các bậc cha mẹ Việt Nam. Thông điệp mà các tác giả muốn truyền tải đến các phụ huynh là: *Con bạn đang sống trong một thế giới mà khi ở độ tuổi của chúng bạn không thể tưởng tượng ra được. Những cách làm cha mẹ hiệu quả của thế hệ trước sẽ không còn hiệu quả nữa. Bạn không biết điều gì mới quan trọng với con mình, bạn cũng không thể hiểu những giá trị của chúng. Việc cố gắng áp dụng các kỹ thuật kiểm soát và trừng phạt của cha mẹ truyền thống sẽ chỉ tạo ra những đứa trẻ không hạnh phúc, thậm chí gây tổn hại đến sức khỏe tâm thần của chúng.* Trong cuốn sách này, bạn sẽ tìm thấy những câu chuyện và những lời khuyên, những tư duy và nguyên tắc để giúp bạn tìm ra cách nuôi dạy con cái hiệu quả hơn trong một thế giới đang thay đổi dữ dội.

Về David, ngay từ khi còn nhỏ, cậu đã là một cây viết tuyệt vời. Từ năm 9 tuổi, cậu đã có nhiều bài viết được xuất bản và gây được tiếng vang ở Việt Nam. Đó hầu hết đều là các bài viết phản ánh những góc nhìn có được từ trải nghiệm của cậu khi sống ở Việt Nam và New Zealand. Người đọc sẽ thấy bất ngờ trước những suy nghĩ đa chiều, sâu sắc cùng

một thế giới quan đẹp đẽ và đầy cảm xúc của một cậu bé mới 9, 10 tuổi. Với chúng tôi, đó chính là minh chứng sống động nhất về một thế hệ trẻ tự tin, tự chủ, đầy bản lĩnh và rất nhân văn, là “sản phẩm” có được từ môi trường giáo dục mà Rob và Cherry đã tạo ra trong gia đình mình.

Chúng tôi tin rằng những bài học cuộc sống được chất lọc từ gia đình Rob và Cherry sẽ giúp bạn có những suy nghĩ đúng đắn, tích cực trong việc nuôi dạy con cái. Đôi khi bạn sẽ bật cười, nhưng sau đó bạn sẽ học được những bài học, sẽ suy ngẫm về các mối quan hệ của mình với con cái, về tình yêu và cuộc sống.

LỜI TỰA TỪ ROB ENGLAND

Chúng tôi không phải là bậc cha mẹ hoàn hảo, chúng tôi cũng có những thất bại và hối tiếc. Có nhiều việc chúng tôi đã có thể làm tốt hơn. Nhưng đây là những gì mà chúng tôi đã học được từ kinh nghiệm và quan sát của bản thân và từ rất nhiều bộ óc thông thái:

Là cha mẹ, bạn có bảy năm đầu tiên để định hình nhân cách và bản lĩnh của một đứa trẻ. Hãy làm điều đó bằng thật nhiều sự hỗ trợ tích cực, trao cho con những cơ hội, từng bước giúp con xây dựng lòng dũng cảm và thái độ dám chấp nhận mạo hiểm. Đừng giữ con trong vùng an toàn, đừng tỏ ra lo lắng, sợ hãi, cũng đừng bao giờ trừng phạt khi con bị thất bại hay gặp tai nạn. Hãy kiểm chế cơn giận để không bao giờ sử dụng bạo lực, dù là bạo lực thể chất hay lời nói.

Trên nền tảng đó, các thầy cô giáo sẽ có bảy năm tiếp theo để xây dựng tính cách cho con.

Bảy năm sau đó là giai đoạn bọn trẻ là chính mình và bạn bè đồng lứa sẽ có ảnh hưởng nhiều nhất đến chúng.

Trong bảy năm thứ tư, cuối cùng chúng cũng thôi không còn coi mình là cái rốn của vũ trụ nữa, chúng sẽ học hỏi từ xã hội, từ văn hóa cộng đồng và từ những thất bại của chính mình.

Vậy là, một khi bạn trẻ bước vào tuổi đến trường, bạn đã xong bốn phần định hình tính cách cho con, vai trò của bạn lúc này sẽ chuyển sang bảo vệ con khỏi nguy hiểm và cho phép con phát triển theo cách riêng của chúng. Khi con 14 tuổi, bạn cần phải trở thành một người bạn đồng hành của con trong gia đình, không phải là người chỉ huy. Bạn không có quyền kiểm soát con nhiều hơn bất kỳ người nào khác, việc bạn cố gắng làm như vậy sẽ chỉ phá hủy tình yêu của chúng dành cho bạn hoặc khiến chúng trở nên xa cách mà thôi.

Bạn phải làm thế nào để đến khi con 20 tuổi, bạn vẫn có thể là một người bạn của con, cả hai có sự tôn trọng lẫn nhau, để ít nhất con còn chịu lắng nghe ý kiến của bạn.

Để sẵn sàng cho hành trình quan trọng này, điều cần thiết là bạn phải duy trì sự khách quan và hiểu con trong bối cảnh của những người quanh chúng. Hãy đánh giá chúng so với các bạn bè đồng lứa (chứ không phải một hoặc hai đứa trẻ “ngôi sao” nào đó). Hãy đo lường chúng dựa trên các hành vi và niềm tin của bạn ở chính giai đoạn đó, và đừng là một kẻ đạo đức giả. Đừng đánh giá con bằng những ước mơ mà bạn đã không thực hiện được hay bằng hình ảnh một đứa trẻ lý tưởng mà bạn muốn trưng ra để gây ấn tượng với bạn bè. Hãy đo lường con bằng những giá trị của bản thân chúng và xem liệu chúng có trung thành với niềm tin của chính mình hay

không, vì bạn chỉ có thể nhìn nhận con dựa trên chuẩn mực của chính chúng chứ không phải của bạn.

Hãy loại bỏ lo lắng. Bạn cần hiểu rằng những đứa trẻ bước ra từ những gia đình hạnh phúc và lành mạnh đều sẽ trưởng thành. Bạn cần có lòng can đảm và niềm tin vào con. Càng tách con ra khỏi môi trường hạnh phúc và lành mạnh, bạn càng làm giảm các cơ hội của con trong cuộc sống. Bao lực bằng lời nói hoặc thể xác từ cha mẹ không giúp ích gì cho sự hình thành nhân cách tốt ở con mà sẽ chỉ đầu độc chúng.

Hãy luôn yêu con và để con biết rằng bạn lúc nào cũng ở đó vì chúng. Tin tưởng chúng ngay cả khi bạn thấy hồ nghi. Chấp nhận những sai lầm, bản thân bạn cũng từng mắc sai lầm đó thôi. Dù chuyện gì xảy ra, hãy cho con thấy rằng lợi ích của chúng mới là mối quan tâm đầu tiên của bạn. Con càng tin tưởng chia sẻ với bạn, bạn sẽ càng biết rõ chúng có đang ổn hay không.

PHẦN MỘT

NHÌN CÂY
SỬA ĐẤT,
NHÌN CON
SỬA MÌNH

"NHÌN CÂY SỮA ĐẤT, NHÌN CON SỮA MÌNH"

Là người đồng sáng lập một nhóm Facebook mang tên *Đồng hành cùng con tuổi dậy thì*, mỗi khi đọc được những than thở của các ông bố bà mẹ, tôi thấy thương cả họ lẫn bọn trẻ. Tôi hiểu những trăn trở, những nỗi khổ sở mà các bậc cha mẹ đang phải đương đầu. Họ luôn muốn điều tốt nhất cho con cái mình nhưng đôi khi những nỗ lực của họ lại phản tác dụng.

Tuy vậy, tôi thương những đứa trẻ nhiều hơn. Vì sao lại thế? Đơn giản vì tôi nghĩ cha mẹ là những người chủ động tạo ra hoàn cảnh của chính mình, cuộc chơi nằm trong tay họ. Còn con trẻ, chúng hoàn toàn bị động. Chúng chỉ có thể phản ứng lại chứ không thể điều khiển hay thay đổi được hoàn cảnh mà mình đang sống.

Nếu con cái không phát triển theo hướng chúng ta mong muốn, có lẽ chúng ta cần xem xét lại cách làm cha mẹ hoặc mong muốn của bản thân. Tương tự như khi làm vườn, nếu cây cối yếu ớt, không phát triển, không ra hoa kết trái, người làm vườn cần xem lại cách mình chăm sóc cây.

Có rất nhiều điều tôi học được khi làm vườn. Khi chăm sóc khu vườn của mình, tôi chú ý đến điểm khác biệt của mỗi loại cây, các loại cây khác nhau lại đòi hỏi những điều kiện khác nhau về thời gian trồng, lượng nước, ánh nắng, dinh dưỡng, khoảng cách trồng...

Người làm vườn không thể tạo ra bông hoa, cánh hoa, hoặc thân cây, cũng không thể làm cho nó đẹp hơn. Nhưng họ hiểu về môi trường, họ biết lượng nắng và độ ẩm thích hợp cho mỗi loài cây để giúp chúng nở hoa. Họ biết khi nào cần chăm sóc và khi nào cần để chúng một mình. Là người làm vườn, họ nuôi dưỡng sự sống được đặt trong tay mình.

Giống như một người làm vườn trong khu vườn của mình, là cha mẹ, chúng ta có trách nhiệm nuôi dưỡng và chăm sóc những đứa trẻ của mình. Chúng ta có thể giúp con cái trở thành phiên bản tốt nhất của chính chúng.

Chúng ta không thể biến một bông hoa trà thành một bông mộc lan, nhưng chúng ta có thể nuôi dưỡng cây hoa để nó cho ra những bông trà đẹp nhất có thể. Tương tự, chúng ta không thể đối xử với mọi đứa trẻ như nhau vì mỗi đứa trẻ là duy nhất và chúng cần được nuôi dạy khác nhau để phát triển tốt nhất.

Cũng như người làm vườn cần có kiến thức về cây cối, cha mẹ cần học cách nuôi dạy con để nâng cao vốn hiểu biết của mình, từ đó giúp con trở thành phiên bản tốt nhất của chúng. Nhiều người khẳng định rằng tôi đã đọc, đã thử áp dụng hết cách rồi nhưng kết quả không được cải thiện, con tôi không tốt hơn. Có lẽ bạn làm chưa đủ lâu, chưa đủ kiên

trì và nhất quán để thấy kết quả. Không phải hôm nay bạn tưới cây và chăm bón thì ngày mai cây sẽ đơm hoa kết trái ngay. Bạn cần mất vài tháng, thậm chí vài năm để nhìn thấy kết quả.

Chúng tôi hi vọng cuốn sách này sẽ mang lại cho các bậc cha mẹ những điều bổ ích để trở thành những người làm vườn tốt nhất, tạo ra những vườn cây đầy hoa thơm trái ngọt. Hi vọng các bạn sẽ trở thành những người cha, người mẹ tốt hơn, nuôi dạy những đứa trẻ tốt hơn, tạo ra những gia đình tốt hơn, xã hội tốt hơn.

THẾ NÀO LÀ NUÔI DẠY CON THÀNH CÔNG?

Tốc độ thay đổi của thế giới hiện đại là một thách thức đối với tất cả chúng ta, khiến chúng ta phải liên tục thích nghi với hoàn cảnh mới. Không ai nhận thấy điều này rõ hơn các bậc cha mẹ. Vì lẽ đó, họ cần điều chỉnh hành vi của mình nhanh như cách xã hội thích nghi với công nghệ mới.

Doanh nghiệp và các ngành công nghiệp đã tìm ra giải pháp cho vấn đề này bằng những phương thức làm việc và quản lý mới, hay còn gọi là “tư duy quản lý linh hoạt”. Vậy chúng ta có thể áp dụng tư duy quản lý linh hoạt vào trong gia đình như thế nào khi con cái đang lớn lên trong một thế giới hoàn toàn khác với thế giới mà chúng ta từng biết?

Chúng ta đều hiểu rằng không có cái gọi là cha mẹ hoàn hảo cũng như không có cách làm cha mẹ nào là duy nhất đúng. Trên tất cả, duy trì và phát triển mối quan hệ yêu thương trong gia đình và mong muốn hướng tới những điều tốt đẹp cho tất cả mọi thành viên mới là điều quan trọng nhất.

Để trở thành những người lớn khỏe mạnh và tự chủ, trẻ em cần tình yêu thương và sự ấm áp, cần được trò chuyện và lắng nghe, cần sự chỉ dẫn và thấu hiểu, cần có cảm giác an toàn và bình yên. Ngoài ra, trẻ cũng cần hiểu về giới hạn và ranh giới, về sự lựa chọn và những hậu quả từ việc mình làm.

Để trở thành những người lớn có năng lực, trẻ cần sự tự do và tự tin để bước ra ngoài khám phá thế giới và biết rằng chúng có thể quay trở về để được an toàn và thoải mái ở một nơi luôn sẵn sàng chờ đón chúng.

Không có công thức để dạy con cũng như không có công thức để làm người. Quá trình chúng ta sống là hành trình không ngừng học hỏi và tiếp tục khám phá tương lai. Chúng ta chỉ hiểu về cuộc sống khi nhìn lại và chiêm nghiệm những gì mình đã trải qua.

Thành công cũng vậy, đó hoàn toàn chỉ là quan niệm của mỗi người. Đối với bạn, thành công là khi bạn đạt được những gì mình mong muốn. Nhưng có thể những người khác lại không có chung quan điểm đó.

Trong gia đình chúng tôi, con cái được kỳ vọng:

- có những giá trị sống đúng đắn: biết điều gì là hay là dở và sống theo những giá trị đó
- có khả năng độc lập: tự nuôi được bản thân và sống có ích cho cộng đồng, xã hội
- biết quan tâm, yêu thương chăm sóc người thân
- tử tế với mọi người

Nhiều cha mẹ không vui khi thấy con mình “hư hỏng, bướng bỉnh”, tôi lại có niềm tin rằng cách tốt nhất giúp cho trẻ ngoan là làm cho chúng hạnh phúc. Cách tốt nhất để giải quyết mọi vấn đề mà con bạn đang gặp phải là cố gắng chạm vào trái tim chúng. Khi chúng yêu bạn và cảm nhận được tình yêu của bạn, mọi vấn đề sẽ tự được hóa giải.

Những đứa trẻ cư xử tốt nhất có xu hướng là những đứa con hạnh phúc nhất. Những đứa trẻ cảm thấy bị bỏ rơi, bị hiểu lầm hoặc bị áp lực thường bướng bỉnh và dễ nổi loạn nhất. Vì vậy, hãy cho con một môi trường hạnh phúc, bạn sẽ thấy việc làm cha mẹ hình như bỗng trở nên dễ dàng hơn rất nhiều.

Ngoài ra, chúng ta cần tin tưởng con cái nhiều hơn. Nói như Lady Bird Johnson, một trong những Đệ nhất phu nhân được yêu thích nhất ở Mỹ, đồng thời là một bà mẹ của hai con, thì: “Trẻ em có xu hướng sống theo những gì bạn tin tưởng ở chúng.” Tôi cũng tin rằng sự khen ngợi và hỗ trợ sẽ giúp trẻ phát huy được tiềm năng của mình, điều này hình như đang rất thiếu vắng trong các gia đình của chúng ta. Các bậc cha mẹ hãy cùng thử khen ngợi, tin tưởng, bỏ bớt áp lực lên con cái.

Mong muốn của chúng tôi khi viết cuốn sách này là giúp mọi người có nhiều góc nhìn hơn và nhận thức đúng đắn hơn trong việc đồng hành cùng con, từ đó trở thành những bậc cha mẹ tốt hơn, giúp cho con cái tốt hơn, gia đình tốt hơn và xã hội tốt hơn.

BẠN CÓ ĐANG SUY NGHĨ ĐÚNG TRONG CÁCH DẠY CON?

Có những câu hỏi rất phổ biến trong cộng đồng các ông bố bà mẹ như: “Con tôi ương bướng, khó bảo, bố mẹ nói gì không nghe mà luôn làm ngược lại. Tôi phải làm gì?” hoặc “Con tôi chẳng quan tâm đến bất kỳ ai, bất kỳ việc gì ngoài thế giới của nó”...

Cũng như khi tư vấn cho các tổ chức và doanh nghiệp, tôi sẽ không bao giờ khuyên mọi người bắt đầu từ việc cố gắng sửa hành vi của nhân viên. Tôi thường giúp họ xem lại hệ thống và cách quản lý của mình. Tôi luôn nhắc đi nhắc lại với bất kỳ nhà quản lý nào rằng: “Tôi tin vào kết quả hoàn hảo trong mọi tình huống”. Có nghĩa là kết quả đầu ra chính xác là những gì bạn làm với con người và với hệ thống. Sếp thế nào, nhân viên thế đó. Hệ thống thế nào, con người thế đó. Quản lý thế nào, văn hóa thế đó. Gia đình cũng là một hệ thống, những gì bạn làm sẽ cho ra kết quả tương ứng.

Có một sự thật là “mọi thứ bạn muốn đều muốn bạn” (whatever you want, wants you). Do vậy, nếu bạn thực sự

muốn con vui vẻ hạnh phúc, muốn con nghe lời, muốn con quan tâm... nhưng kết quả không được như mong đợi, như vậy có nghĩa là cách bạn hiểu và cách bạn làm đang không ổn. Điều bạn cần làm là thay đổi đôi kính bạn đang mang, thay đổi cách bạn đang nhìn, bạn sẽ thấy nhiều điểm mù mà trước giờ mình chưa từng thấy. Chỉ có suy nghĩ đúng và nỗ lực đúng mới mang lại kết quả đúng. Phỏng ạ?

Tôi luôn nói với các con rằng tôi yêu chúng như thế nào. Tôi thể hiện tình yêu đó bằng hành động, cử chỉ, lời nói và tôi cũng muốn con làm điều đó với mình.

Bức thư dưới đây là của David, con trai nhỏ của tôi viết năm 10 tuổi, khi tôi công tác xa nhà. Đây chính là ví dụ về chuyện “những gì bạn muốn đều muốn bạn”.

*Mẹ yêu quý,

Hôm nay mẹ thế nào, mẹ yêu? Con cá là ở Việt Nam lúc này đang rất nóng. New Zealand thì vô cùng khác. Trời lạnh và gió. Bây giờ là 8 giờ 18 phút tối, con đang rất ổn trong chiếc chăn ấm với một bát sô-cô-la trên tay. Nó thật ngon và con thích nó. Con ước mẹ ở đây cùng thưởng thức sô-cô-la với con.

Hôm qua con đã mơ về mẹ. Mẹ đưa con đến trường vào một ngày nắng. Con thấy nụ cười trên khuôn mặt đáng yêu của mẹ.

* Những bài viết được đánh dấu sao sẽ có bản gốc tiếng Anh ở phần Phụ lục của sách để độc giả có thể tham khảo thêm (BTV).

Con chưa bao giờ thấy mẹ lo lắng về bất cứ điều gì trong giấc mơ của con. Đó là những gì con luôn muốn ở mẹ, mẹ ạ. Con yêu mẹ nhiều hơn con có thể diễn tả.

Bố, anh và con đang xem một bộ phim có tên *Fast Five*. Đó là một bộ phim hành động, nó hay tuyệt. Có rất nhiều pha đánh nhau trong phim này. Cũng có những cảnh hôn hít nữa. Như thường lệ, con luôn che mắt lại khi đến những phần đó.

Anh cố gọi cho mẹ nhưng mẹ không bắt máy. Con đã thử nhắn tin cho mẹ trên Facebook và mẹ vẫn chưa trả lời. Tại sao vậy mẹ? Có phải lúc này mẹ đang trong một cuộc phỏng vấn không? Con ước con có thể ở đó để pha cho mẹ một ly cà phê hay một tách trà.

Tuần trước, con chơi Monopoly với các bạn những khi trời mưa. Những lúc trời không mưa thì con chơi bóng rổ, trừ hôm con tiêm phòng cúm. Con đã làm hai bài kiểm tra và con đã làm tốt. Con tin mình làm đúng hơn 80%, nhưng con vẫn chưa có điểm.

Giờ đã đến lúc đi ngủ. Con hơi buồn ngủ nhưng con muốn mẹ ở đây với con. Thi thoảng mọi người hỏi con có nhớ mẹ không khi mẹ không ở bên con. Con luôn cố tỏ ra mạnh mẽ, con nói rằng mẹ thường xuyên sống xa con nên con không nhớ mẹ nhiều như lần đầu tiên nữa. Thực ra, con nhớ mẹ vô cùng. Con nhớ mẹ còn nhiều hơn cả lần đầu tiên cơ. Vì vậy, nếu mọi người nói với mẹ rằng con không nhớ mẹ, mẹ hãy tin rằng con chỉ đang cố gắng mạnh mẽ trước mặt họ thôi.

Con yêu mẹ.

**"A, CON ĐƯỜNG TỐT NHẤT
CHO CON TÔI ĐÂY RỒI!"**

Có người mẹ tâm sự với tôi về đứa con nhỏ của cô ấy như thế này: Con năng động, có nhiều năng khiếu, cái gì cháu cũng thích và muốn học, nhưng học một thời gian lại chán. Cô ấy thấy mình như đang “đèo cày giữa đường” và việc cho con tham gia các hoạt động ngoại khóa và các môn năng khiếu giống “những khoản đầu tư thua lỗ”.

Tôi hiểu cảm giác sốt ruột của người mẹ ấy. Tuy nhiên, tôi chẳng có cách nào để giúp. Vì nếu thực sự có một con đường tắt để nuôi dạy con cái, nếu có cách nào giống như kiểu “A, CON ĐƯỜNG TỐT NHẤT CHO CON TÔI ĐÂY RỒI” tôi cũng muốn tìm thấy nó ngay bây giờ. Giống hệt bạn.

Suy cho cùng, các lớp học nhạc cho trẻ em không giúp con cái chúng ta nhanh chóng đạt được học bổng âm nhạc ở một trường đại học hay trở thành một nghệ sĩ tài năng. Học ngoại ngữ ngoài giờ không thể giúp con bạn ngay lập tức trở thành chuyên gia về ngôn ngữ đó. Học chơi một môn thể

thao không có nghĩa là chúng sẽ trở thành vận động viên hay cầu thủ chuyên nghiệp ngay...

David, con trai nhỏ của tôi, là người có nhiều năng khiếu và từng học nhiều, tham gia chơi nhiều môn khác nhau. Ảnh từng là thành viên trong đội thi vô địch quốc gia cờ vua New Zealand năm lớp Tám, thi vô địch quốc gia hiphop năm lớp Mười hai, rồi đạt giải vô địch bóng bàn cấp trường năm lớp Sáu, giải khuyến khích tennis cấp thành phố năm lớp Năm... Dù được đầu tư như vậy nhưng không có nghĩa là ảnh sẽ chơi chuyên nghiệp bất cứ môn nào trong số đó khi trưởng thành.

Tương tự, con tôi viết mỗi ngày trong nhiều năm không có nghĩa ảnh sẽ trở thành nhà văn hay cây viết chuyên nghiệp... Nhưng tất cả những điều đó đều giúp ảnh có cuộc sống phong phú và thú vị hơn. Những kiến thức, kỹ năng con góp nhặt được trong hành trình đó đều là tài sản của con trong cuộc sống sau này.

Chúng ta cũng từng lớn lên và trải nghiệm rất nhiều thứ từ học hành đến công việc để khám phá bản thân, tìm ra những thứ mà mình thích, mình có khả năng hay phù hợp với mình... Vậy tại sao chúng ta lại muốn tìm con đường tắt cho tương lai của con? Lớp học nào, hoạt động ngoại khóa nào là hoàn hảo đối với chúng? Làm sao để biết được điều đó? Không có cách nào cả, chỉ có cách duy nhất là hãy từng bước khám phá cùng con.

Chúng ta không thể bỏ qua những việc khó trong cuộc sống và tiến thẳng đến nơi nhận phần thưởng: con cái chúng

ta trưởng thành và trở thành người tử tế, độc lập, tự tin và hạnh phúc.

Các bậc cha mẹ luôn muốn loại bỏ ra khỏi thế giới của con những thứ như các tiện ích mới nhất, trò chơi điện tử và mạng xã hội... vì họ nghĩ như thế sẽ tốt cho chúng, nhưng họ lại không thể dành cho con thời gian, sự quan tâm và sự kết nối cần thiết. Rất nhiều người thường “thả” máy tính bảng, điện thoại cho con để rảnh tay làm việc khác, sau đó lại đổ lỗi rằng con ham đồ chơi công nghệ. Như vậy có mâu thuẫn quá không?

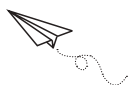
Có những điều chúng ta nghĩ sẽ giúp ích cho con nhưng thực ra bản thân những thứ đó là chưa đủ:

- Trường mầm non tốt đến mấy cũng không bù đắp được thời gian ở bên cha mẹ để được học hỏi về cuộc sống, về các mối quan hệ và sự chăm sóc.
- Những câu chuyện đạo đức không bù đắp cho những việc làm thể hiện sự quan tâm đến mọi người xung quanh: dang tay giúp những người thực sự cần giúp đỡ, trao hi vọng cho những người cần hi vọng.
- Câu chuyện về những người hùng không thể thay thế hình ảnh cha mẹ luôn ở bên mỗi khi con vấp ngã hoặc những lúc chúng yếu lòng.

Câu chuyện của chính cha mẹ là câu chuyện quan trọng nhất mà bọn trẻ sẽ đọc. Chúng đọc nó trong thực tế sống động, bằng hơi thở, bằng da thịt.

- Để dạy con tính kiên nhẫn, lòng từ bi, tinh thần tự chủ và khôn ngoan, bạn phải có những điều đó.
- Để dạy con hài lòng với bản thân, bạn cần phải biết hài lòng.
- Để dạy con tin vào chính mình, rằng chúng có thể thực hiện những ước mơ và hoài bão, bạn phải tin vào chúng.

Không có đường tắt hoặc công thức để nuôi dạy con cái. Cách bạn sống cũng là cách quan trọng nhất để xác định kiểu mà con bạn sẽ sống. Hãy đặt mình vào con đường đúng đắn và hướng dẫn con đi theo. Bạn không bao giờ biết điều đó sẽ thay đổi gia đình bạn như thế nào. Giờ thì bạn đã có thể reo lên: “A, con đường tốt nhất cho con tôi đây rồi!” Đừng cố tìm con đường tắt.

***Giấc mơ của tôi**

(David viết năm 11 tuổi)

Khi còn nhỏ, ước mơ của tôi là trở thành bác sĩ hay luật sư để khiến cha mẹ tự hào về tôi. Lớn hơn một chút, tôi bắt đầu nghĩ về những gì mình thực sự muốn. Đôi khi tôi muốn trở thành một họa sĩ bởi tất cả những gì tôi muốn là vẽ, và tôi nghĩ tranh của tôi trông khá ổn.

Bây giờ, tôi vẫn không biết chắc mình muốn trở thành ai trong cuộc sống. Mẹ thường miêu tả tôi giống như vỏ quả mít, vì tôi có thể làm hầu hết mọi thứ ở trên mức trung bình nhưng lại không có gì thực sự xuất sắc. Mẹ nói

những kỹ năng của tôi giống những chiếc gai mít, nhọn đều nhưng chẳng có gì nổi trội. Và nếu tôi muốn thật giỏi ở một lĩnh vực nào đó, tôi phải tập trung nhiều hơn vào nó và bớt tập trung vào một số thứ khác. Tôi không thể không đồng ý với nhận định này vì ngay cả bây giờ tôi cũng không biết mình muốn trở thành ai.

Khi nhìn mọi người xung quanh, tôi thấy ước mơ và đam mê của anh trai và cha mẹ tôi. Chẳng hạn, anh tôi chọn ngành Khoa học Máy tính và Toán ở trường đại học vì anh ấy muốn làm việc liên quan tới máy tính, lập trình và toán. Anh cũng có niềm đam mê sưu tầm tiền cổ của các nước. Nhưng khi nhìn vào sâu bên trong mình, tôi không thấy được thứ mà mình thật sự đam mê. Thật ra thì, tôi cảm thấy như thể mình muốn làm mọi thứ. Tôi muốn trở thành một vũ công, một nhiếp ảnh gia và một nhà văn.

Tuy nhiên, mỗi khi nảy ra một ý tưởng, niềm đam mê của tôi lại trở dậy và xua tan ý nghĩ rằng tôi sẽ không thể làm được điều đó. Tôi biết tới một lúc nào đó tôi sẽ phải quyết định mình thực sự muốn trở thành ai, nhưng ngày đó còn quá xa phía trước. Tất nhiên, khi còn bé như bây giờ, tôi không nên suy nghĩ quá nhiều và bỏ dở mọi thứ vì tôi vẫn chưa thể hình dung được mình muốn trở thành người như thế nào. Biết đâu khi lớn hơn, tôi sẽ chọn làm diễn viên hài. Sự thật là không ai biết được điều gì có thể xảy ra vào ngày mai, nên tôi sẽ cứ là chính mình cho đến khi ngày đó tới.

(Bản gốc tiếng Anh: trang 311)